

**ELŐFIZETÉS:**  
Egész évre . 6 ft.  
Fél évre . . . 3 ft.  
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét  
illető küldemények a  
szerkesztőnek, anyagiak  
a lap tulajdonosnak kül-  
dendők.

# BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

**HIRDETÉSI DÍJ:**  
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,  
többszöri hirdetésnél olcsóbb.  
Nyiltér sora 25 kr.  
Bélyegdíj minder hirtűc. szél  
30 kr.  
A hirdetések Bittermann  
Nándor könyv- és nyomda-  
jában és a szerkesztőnél fogad-  
tatnak el.  
Köziratok nem küldetnek vissza.

Égyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Égyes szám ára 10 kr.

## Az egyházpolitika és az ellenzék.

—é— Wekerle kormánya Magyarország kormányzását azzal a korszakalkotásra képes programmal vette kezébe, hogy a felekezetek egymás közötti surlódását megszüntesse, ezzel a magyar állam hatalmát, tekintélyét kiterjessze s ezzel a Szent-István koronája alatt élő népek társadalmának a magyar nemzet érdekei szerint való szilárdítását, egységesítését előkészítse. E nagy cél érdekében megvalósításra kitézte az anyakönyvek államosítását, a vallásgyakorlat szabadságát, a zsidóvallás egyenlősítését, s a kötelező polgári házasságot.

Az Apponyi vezérlete alatti nemzeti párt a kormány mindezen tervezéseinek hűvéül jelenté ki magát, s ahogyan elején a dolgok állottak, csak arról lehetett szó, hogy melyik liberálisabb: a kormány-e vagy az Apponyi párt?

Amint aztán a kormány a javaslatokat elkészítve, egymásután a képviselőház elé terjeszté, az Apponyi párti lapok csavargatásaiából kislult, hogy e párt a maga liberalismusával csak álarcszkodott; s most, hogy a korona előtt fekvő polgári házassági javaslat betérjesztése már csak rövid idő kérdését képezi, álarcát le is vetette, s nyíltan személys obstrukcionális harcot hirdet a kormány ellen, hogy azt megsemmisítse — ha lehet.

Tudtuk mi már az urak e színe-változásának bekövetkezését jó előre, egész eljárásuk eddig annak előkészítője volt. Láttuk az egyes javaslatok előterjesztésénél folyton növekedő izgatottságukat, szánakoztunk azon önvigasztalásukon, hogy a legfontosabbat, a kötelező polgári házasságról szólót, nem fogja előterjeszteni, s mikor ez mégis megtörtént, gúnymosolyra indított azon híresztelésük, hogy az, a javaslatot természetéből kiforgató kompromisszum korlátai közt készült. Híresztelésük alapját az általuk szorgalmasan terjesztett azon állítás képezte, hogy a polgári házasság előkészítésének főtényezője, Szilágyi igazságügyminiszter, kegyvesztett a királynál.

Most aztán, hogy e kegyvesztettségi hír Szilágyinak a király által történt fogadtatása után mesének bizonyult s a polgári házassági törvényjavaslat rövid idő alatti előterjesztése bizonyos, az ultramontanizmusukat eddig szabadelvűségi mázzal kendőzött Apponyi-párti urak dühösen törnek ki s a budgetvitára az obstrukciót, kor-

mánybuktatást tűzik ki napirendre. Meg is valószínűsítják szándékukat, — ha lehet.

De nem lehet ám! A kormány a maga kitűzött programját becsületesen be fogja váltani a javaslatok előterjesztésével, a polgári házasságot kötelezővé teszi, a házassági peres kérdésekben a bíraskodást a maga kezébe veszi egységes házasságjog alapján, megszüntetve a különféle egyházakban divott különféle házasságjogokat, visszaéléseket s a magyar állami tekintélyt általánosítja oly tereken is, hová ez az eddigi kiváltságos egyházi jogok korlátai miatt nem terjedhetett ki ez ideig. S mindez anélkül, hogy bármelyik vallásnak lényege érintessék.

E javaslatok előterjesztése volt a kormány keletkezésének alapja, s azok legutolsójának előterjesztése is az őszi ülészak alatt bizonyos. A magyar közvélemény lelkesedéssel várja azok megvalósulását, mert már általános a meggyőződés, hogy ekkor a magyar állam erősebb lesz a társadalom erősödése s a lehetőség folytán megkezdődő összeolvadása által.

Majd meglátjuk, hogy az ellenzék merészkedik-e fenyegetését végrehajtani s a valószínűsítást elé gátlóul fellépni?

Az egyházügyi reformoknak a nemzet érdekében végre kell hajtania; ha az ellenzék makacsul ellenszegül, meg vagyunk győződve, hogy az elrendelendő új választásoknál a nemzeti ítélet az érdekeivel imígyen kufárkodókat új képviselőtől ki fogja irtani.

## Halottak emléke.

A rét virága elhervadt, a letarolt mezőt kopár gyász fedi. Az erdő, hol örömdallal üdvözölte szerető párját a kis csalóány, néma; a fák gyér levelei elsárgulva, elfonnyadtan hullnak le a szomorú földre. E sivar tájon, néma pusztaságon csak a kis harang csengése vegyül a kődös levegőbe s fájón rezdülnek meg a szív hurjai, mert a harangszó bus. „Memento mori!” Emlékezzél a halálra! zengi a kis harang.

Memento mori! Mily váltakozó érzelmeket, különböző gondolatokat költenek fel bennünk e szavak! Fájók s a zaklatott kebelre mégis gyógyító írt hűtenek, elénkbe festi a tél dermesztő hidegét s a virulás örökzöldjét, a borzadályt a remény, az elválast a viszontlátás gondolata, a mulandóság sötét éjszakáját az örökkévalóság hajnalfénye váltja fel, a kínos érzetet a meg-

nyugvás, a vigasztalás szelid nemtője, rámutatva egy más hazára, hol édes lesz majd megpihenni, mert ott többé nem fáj semmi! — Halál, mi vagy, hogy pusztá eszmédnek is ily nagy a hatalma?! Honnan a borzalom a gyarló kebelben, mely miként a hideg, összehuzza érzelmeink zajló árait?! Enyészet vagy csupán, mely miként a vész szelleme ünnepet ül lerontott tornyokon? Ha rombolás a műved, mért kezdedben a remény zöld ága, mely az összedől romokban az öröklét forrását sejteti velünk, mely után szomjuhozó lelkünk oly sóvárogva eped?! Műved orvosi műtét talán, melytől fél is, de melyet óhajt is a szenvedő s a bevégett munka előzi a fájdalmat, melyet a roncsolt testrészt okozott?! Honnan az irtózat, miért a remény, miért a titkos sejtetem?! Oh! Mindenfudás Istene, adj világgosságot!

Ha sötét fellegek tornyosulnak a látóhatáron, komor leplekkel elborítják a nap ragyogó fényét s nyáját babonás aggálylyal tereli haza a juhász; a kis madár félve csiripel fészkeiben, majd a magasból a természet haragja vadul cikázik és ezer halál, ezer villám szórja öldöklő nyilait, hogy a százasos tölgy, mely büszkén magaslott az égbe, egy pillanat alatt, mint a nádszál leterül: mulandóság, enyészet, ez a te képed. — Ha legázolt vetéseinél kétségbeesetten jajgat a földmives, munkájának bérét, napjai izzadását, álmodott reményét megsemmisítve, legázolva, mintegy porszemet, melyet a szél felkapott, elfuva látja: enyészet, ez a te képed. Ha a rózsá virága lehull s ágain csak tövis marad meg s az ékeiktől megfosztott völgyben a patak, mely vig enyelgessel csókolta az ábrándos nefelet, megdermedve hallgat s a földet, mint szemfedő vastag hólepel takarja: enyészet, ez a te képed. Ha megrendül a föld, hogy a hegyek ropognak, a kevély szirt s a gránitos paloták, az emberi ész fényes alkotásai mint egy kártyavár összeomlanak, a te munkád, a te képed ez enyészet; nincs, mi korlátlan hatalmadnak ellenállhatna, nincs mi kikerülné ádáz ostorodat.

És az ember? Mint ifju teli reményekkel lép a világba, feje lázas álommal, szíve hó érzélemmel van tele, hajóját vigan bocsájtja utnak az élet tengerén, s képzelete hevében a boldogságot száz alakban varázsolja maga elé, míg az ég beborul, a vihar, a való viharja összetépi hajója vitorláit, az álmok elröppennek, a szív kihül, s ő ott áll kétségbeesetten vesztett reményei

## A „BÁCSKA” tárcája.

Dal.

Csendes erdőn járok,  
Szomorún bolyongok,  
Rengeti a szellő  
Főtöttem a lombot.

Ledülök a fűre . . .  
Lelkem elszáll messze,  
Hogy a multak édes  
Emlékét keresse.

Ott keres a multban  
Édes boldogságot,  
A sok bánat között  
Egy nyíló virágot.

De hiába keres . . .  
Virágra nem akad,  
Bánat között virág  
Alig-alig fakad.

Eichardt Károly.

## AZ ÁTOKHÁZI PUSZTÁN.\*

Írta: Bárony István.

A kompánia fárdatan bandukolt az átokházi pihenő felé, az öreg Viktor Bandi tanyájára.

A tizenkilenc négyzögérföldes szabadkai határral

\* Jelen kitűnő genre-képet a „Pesti Hírlap”-ból vesszük át. Szerk.

nem elégedtünk meg; az lett a jelszavunk, ami a sikarai ifju uré, Bácska híres öreg vadászé: „csak tovább!” — s elvekedtünk ide, a szegedi földekre, jó két órányira Szabadkától, ahol már azért is több volt a vadász-reményességünk, mert gyalogpuskás ugyan bajosan szánhatta rá magát, hogy akár Szegedről, akár Szabadkáról kijárjon ide a tilost pusztitani.

Oh, ez a „csak tovább!” mennyi galibát okoz ez az istenadta Nimród fiaknak! ki a vértünkben van, hogy ne sokra becsüljük azt, amihez könnyű szerrel jutunk; annak van előtünk igazi értéke, amiért küzködni, fáradni, időt lopni kell. Mit ért volna nekünk, ha teszem, valahol a kertek alatt bócorogva akadunk rá egy pár csapat fogolyra. Az csak háziállat, a féle fias tyúk, a mire kár a puszkaport pazarolni, hisz ugys miénk.

Nekünk a messzeség kellett; a távolság ködében összefolyó reménykedés jobban ingerelt mindnyájunkat, semhogy sokra becsültük volna a kész bizonyosságot, amelyikért csak ki kellett volna a kezünket nyujtanunk. „Csak tovább! csak tovább! . . .” minél messzebbre a szegedi tanyákra! . . . Ott esik majd jól, ha órákig tartó szekerezés és barangolás után nagy nehezen kilövünk egy pár nyulat a törpe nyárfabokrok közül, a honnan nappali pihenéséből zavarjuk ki az ártatlanokat. S micsoda más érzés, ilyen nagy expedició után melléje telepedni a vadászbednek; beleélni magunkat a nomád élet gyönyörűségébe, amikor nincs bizonyos otthonunk, hanem a szebb árnyék, meg a győpösebb, szellősebb tájék kínálkozását fogadjuk el nyujtókodásra vágó testünk!

A Viktor Bandi tanyája körül egy vén akáca áll őrt a sik mezőn. Egymagában düllesztí neki lombjait a szélnek, viharban körülötte kavarog a pusztai homok; alatta a jubilegő egy egészséges zöld foltja terül. Oda igyekeztünk.

Ez már a szegedi tanyák különös világa, mely néhol úgy indul, mintha már-már faluvá tömörülne; de mielőtt kifejlődne az utca, egyszerre megint ritkulnak, szétszóródnak az egyszerű házak, a kis gazdasághoz való épületek s lesz a faluból megint pusztaság, emberlakatlan, hullámos lapály.

Itt más fogalma van a szomszédosságnak. Ahova városi ember már levelet küldene, a szegedi tanyás oda még átkiabál; a sikon mindenütt látni egyforma facsoportokat, melyek a tanyák környékének egyetlen változatosságai s amelyekben meghuzódik, elrejtőzik a gazdák lakóháza.

De micsoda gazdák! Budapestten is háziur lehetne közülök akárhány; a tanyai élet kevés igénye mellett a ládaifában marad a kerestet; becsülettel szaporodik, igyekezettel gyarapodik, míg úgy megszedi magát a gazda, hogy tizezer forintos hozományt tud adni a leányának, a hogyan a mi Viktor Bandink is cselekedte.

Egy fűrge, őszbecsavarodott, bajuszanyirt, gyorsbeszédű, hányveti parasztember kuporodott mellénk az árnyékos akáca alá, mikor körülteküdtük a sok drága elemőzsiát. Nem is tilt le, csak guggolt s keresztbe tette két térde előtt az ökleit, amint megölelte a lábászárát. Kurtaszáru pipát billegetett a foga közt, ugyi kormányozta a szár irányát a száj szögletével; ha nevetett, akkor felbillent a pipa a szeméig, ha meg diskurált, akkor oldalt csapódott a füle felé.

Ez az öreges legény volt Viktor Bandi.

A magyar paraszt egy vidéken se félős, legfeljebb egy kicsit bizalmatlan, a mig a nyelven nem beszélnek vele. Viktor Bandi gazd'uram ugyan még ebben sem vala finnyás; ősmerte már a szabadkai vadászurakat s úgy megböcsült és kedvelt bennünket, hogy épp csak így nem kezdte velünk a diskurzust: „hallja kend!”

Nagy élvezettel guszáltam ezt az érdekes alakot az uri környezetben, melynek minden tagja az ő furesca, zamatos, hogy ne mondjam saftos beszédét leste. Így nem gondolkodnak, nem beszélnek a gondolatretjő civilizált társaságokban; az isten kegyelméből való őszinte humor ilyen villámlo ötleteihez nem igen van szokva a mondva csinált élcelődésben bőven részesülő nadrágos ember. Csipkedtük az öreget hamis szóval, kötekedéssel; mikor látta, hogy vele foglalkozik mindenki, szuverén beleegyezéssel lődított egyet a nyakán s ezzel tütötte el a neki mért tréfát:

— Nohát beszélgesztünk!

sirjánál, mint a földmives jégverte vetéseinél, s egész álmódott boldogsága a hajótöröttnek egy megmentett deszkadarabja csak. A férfi izzad, küzd a létért való harcban, éjt virraszt, fárad, turja a földet, nyugtalanul ellesi a természet rejtélyeit, büszkén megakarja hódítani a világot, s egy fuvalom, és mint a letépett tölgy leterítettik, hogy visszatérjen a földre, ahonnan vétetett, melyből alkottatott. Ez sorsa mindennek. Remény, csalódás, küzdelem s halál, ez az ember rendeltetése! Eltűnik az élet, mint a tovalebbő árny, mint az eloszló ködfátyol, mint a harmat a sziklák párkányain. A keresett boldogság s képzelt erő hiu álom, csalóka fény s a puszták délibábja. Vándorok vagyunk csak e siralomvölgyében s ha utunkban fáradalmas bolyongásaink végre kimerítenek, a halál a békevé, melybe csónakunk végre kiköt, a menedék, hol a kifáradt lét végre nyugalmat talál. Ez a vége mindennek, a ki született, annak meg kell halnia. A természet e változhatlan törvénye alól nincs kivétel; az ember fényes reményei, a mosoly és fájdalom, a szerető szív s a csalódott szerelem kintja, leonidási hazaszeretet, s áruló önzés, sokrati bölcsesség s sötét tévely, erény és bűn, nagyság és kicsiség, dicsőség, hatalom mind egy helyen pontosulnak össze: a sargödörben. Fejedelmi Caesar — mondja Shakespeare Hamletje — ha föld röge lett, lyukat töm, hogy kizárja a szelet; oh, hogy ki a világ félelme volt, e sár, most egy repedt falon a fölt! Pulvis et umbra sumus, így kiált fel a római költő: Por, hamu, semmi vagyunk!

Tehát a népboldogítóknak és a zsarnokoknak egy a pályabére? Regulus, ki magát Rómáért feláldozta s Neró, ki ugyanezen Rómát felégetté, valóban egy véget nyertek? És mert e földön gyakran fényes palástban jár a bűn, mely neki hódolni kénytelen, rongyos jelmezt visel az erény, nincs igazság, mely a jónak érdem szerint megadná a jutalom palmaágát s a bűnösnek a büntetés töviskoronáját? S midőn e gyarló lét bilincseit leráztuk magunkról, melyekben égbe emelkedő szívünk kielégítést nem talált, a halálban egész lényünk csak a férgek martaléka? Oh, hisz a tavasz langyos fuvalma ismét felolvasztja a patak jegét, ez ismét vigan folydogál; a fának ismét megjő a lombja, a róza ismét egész pompájában diszlik, a berek ismét megnyeri illatárját s az embernek ne volna tavasza, mely őt új életre ébreszt, ha a halál fagyos lehelletét már rálehelte, nem volna koránya, ha életnek napja már leáldozott? A természet remek alkotása hasonló volna a gyertyaszálhoz, mely csak átalakulásában létezik, ha éltető eleme kielégült? Nem, nem, az nem lehet, szívünk vágya, egész lényünk, eszünk sejtelve hangosan tiltakozik ellene. Ez életen túl kell lenni egy más világnak, hol meghasonlott lelkünk végre megnyugvását találja, hol elérni azt, a miért e földön hiába sóhajtozott: az igazságot, békét, az igaz boldogságot. Oh! nem gyászos éj a halál, hanem egy új életnek a hajnala s enyészünk, miként egy francia író találóan mondja, csak bizonyos ideig tart, miként a vetőmagé, mely csak azért rothad meg, hogy aztán kicsirázzék. Mi csak keresztül megyünk a sár komor ívei alatt, ugyszólván csak meggörnyedünk, hogy halhatatlanságunkban egészen felegyenesedjünk. Oh!

halhatatlan a lélek! E tan, a szeretet sugallata, ránk erőszakolja a reményt, cselekvéseinknek irányt szab, buzdít a jóra, visszatart a bűn sikamlós lejtőjén, küzdelmeinkben bátorít; balsorsunkban vigasztal s egész pályánkon jótékonyan kísér, mint az éji utast a szelid hold s miként a hold a földhöz, úgy van e tan is lényünkhöz kötve, velünk született az s örök. Minden pogány nép vallá a lélek halhatatlanságát barbár és babonás szertartások egész tömege által. Az ókor lángeszű bölcsői kutatásaikban kifáradva, e tan forrásából meríték az üdítő erőt, ez vezette őket bölcselkedésükben, miként az egyiptomi pusztában vándorló izraelitákat Isten világító oszlopa! A halálra ítélt Sokrates élete utolsó perceiben tanítványával a lélek halhatatlanságáról értekezett s derülten ürté ki a mérget poharából. — Cicero a Vénségről írt értekezésében így kiált fel lelkesült örömmel: Oh! milyen szép nap lesz az, amelyn az égi gyülekezetbe, a lelkek ez isteni tanácsába megyek...

Tacitus a lélek halhatatlanságának hitétől ihletve s szavakkal bucsuzik el Agricolától: Ha van valamely menedék erényes emberek lelkei számára, ha mint a bölcsék állítják, a nagy lelkek a testtel együtt nem enyésznek el, akkor Agricola nyugodjál békében. — Lethe partja azonban örök titok marad előttünk, sűrű a fátyol, mely a siron túl életet előlünk eltakarja, emberi szem s gyarló eszünk azon át nem hat soha, de nyujtsanak vigaszt áldott emlékü Eötvösünk e remek szavai: Körültekintünk e földön s a természet bájló rejtélyei nem felelnek kételyeinkre, feltekinünk az égbe s annyi világos meggyőződést nem ragyognak emelkedő lelkünkbe, de tekints magadba s szíved nyugtalan dobogása, a vágy, mely kebledet feszíti, a remény, mely jövődödre int, lelked s minden mi benne gondol, szól, él, egy szóval felzajog: ember te halhatatlan vagy, s Isten nem teremthetett hazugságot lelkedbe.

Töltse be tehát keblünket a hit világa, zarándok életünk ösvényén árásszon fényt a gondolat, hogy ha mint a börtönből kiszabadult madár kibontakozunk porhüvelyünkéből, túl e földi vezeklés határain egy szebb élet örömei várnak ránk, hol lelkünk szabadon fog élni s örökké virulni. A milliárd csillagok bátorítólag tekintenek felénk s ragyognak le a sírhantokra, hol a kedveseink poraiból táplált szomorufűz lengedező ágai titkosan sóhajtnak: a viszontlátásig, a viszontlátásig!

Nyugodjatok elköltözött szellemek, nyugodjatok! Szülő, ki gondos kezekkel ápoltad magzataidat s tölük mint a medrét elhagyott folyó búsan váltál el; gyermek, kihev szeretettel csüggtél szüleid s tölük mint a faág törzsétől fájdalommal elszakadtál; hitves, ki mint a párjától megfosztott gerle, vérző szívvel távoztál; testvér, gyermekjatekaink hű osztályosa; rokon, barát, társ s ti elhagyott lelkek, kiknek sírhantjait nem ülteté körül virággal a halás kegyelet, s ti elhunyt árnyak mind, nyugodjatok, csendesen nyugodjatok! Értjük a faág rejtélyes suttogását s a levegő sóhaját: majdan, ha út az óra, melyben a mi porainkat is sargödör várja, ismét találkozunk! Nyugodjatok tehát békében. Isten veletek a viszontlátásig, a viszontlátásig!

## Ujdonságok.

**Személyi hír.** Sándor Béla főispán szombaton, e hó 28-án a déli vonattal Bajára utazott az ottani szolgabírói hivatal megvizsgálása céljából. A főispán tegnap a délutáni vonattal érkezett vissza városunkba.

**Személyi hír.** Zákó Milán országgyűlési képviselő jelenleg Zsabyán időzik.

**Előléptetések a honvédségnél.** A novemberi előléptetések már megtörténtek. A mi ezredünkkel a következők részesültek csillaghullásban: a zombori zászlóaljnál: Francz András főhadnagy II. osztályú századosná, Hajos Gyula tiszthelyettes hadnaggyá, a szabadkainál pedig: Paszupka Károly főhadnagy II. osztályú századosná és Karvázy Pál hadnagy főhadnaggyá lett előléptetve.

**A reformáció emléke.** A zombori ev. ref. gyülekezet f. évi november hó 5-én, a reformáció emlékére, szokott imaházhelyiségében őrvasora osztással egybekötött istentisztelet tart. Kozma László, e gondnok.

**Jegyzői szigorlatok.** Az idei őszi jegyzői szigorlatokat még e hét folyamán megtartják. És pedig a szigorlatok írásbeli része november hó 3-án, a szóbeli rész pedig 4-én lesz megtartva, mindenkor reggeli 9 órától kezdődőleg.

**Kérelem.** A zombori jótékony magyar nőegyesület nevében oly kérelemmel fordulok a város emberbarátaikhoz, miszerint a szegény iskolás gyermekek felruházására kegyes okmányokat hozzáim juttatni sziveskedjék. Megjegyzem, hogy az idén a rubák kiosztása nem Karácsonkor, hanem már a jövő hó végén fog történni. Zomborban, 1893. évi október hó 29-én, Esztergály Borbála s. k.

**A zentai vértanúk emlékkövének felszentelése.** Az 1849. február hó 1-én és következő napjaira ártatlanul kivégzett zentai lakosok közös sírja fölé az áldozatkész emberbarátoktól begyűlt és Zenta város pénztárából utalványozott pénzen beszerzett díszes emlékkő a felső temetőben felállítatván f. é. november hó 1-én mindenszentek napján délután 4 órakor fog ünnepélyesen felszenteltetni.

**Kamarai ülés.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara ma délután saját helyiségében ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése. 2. Elnöki jelentések. 3. Titkári jelentés az iroda tevékenységéről. 4. Interpellációk és indítványok.

**Gyászír.** Vettük a következő gyászjelentést: Birkáss Gyuláné született pacséri Szutsits Adrienne fájdalomtól megtört szívvel jelenti forrón szeretett testvér Jankovichné pacséri Leonának Pacséron f. hó 27-ikén, reggeli 5 órakor, hosszas szenvedés után, hágy-mázban történt gyászos kimúlását. Elhunytát mely fájdalommal gyászolják még gyermekei: Adrienne, Leona és Margit, valamint számos rokonai és barátai. Az engesztelő gyászmise f. hó 8-ikán reggel 11 órakor fog a pacséri kegyuri templomban az Urnak bemutatattani, hűlt tetemei pedig ugyanazon délután 4 órakor Pacséron beszenteltetvén, f. hó 29-ikén délután 4 órakor fog sógora házatól Szabadkán az ugynevezett bajai sírkertben lévő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Kelt Pacséron, 1893. évi október hó 27-ikén. Béke lengjen a sokat szenvedett drága halott emléke fölött!

**Cirkusz.** Legközelebb városunkba érkezik Henry műlovardája, amely jelenleg jeltszés között Pécsett működik. A társulat — mely Európa sok nagy városát bejárta már — november hó 3-án külön vonaton érkezik meg s az előadások sorozatát másnap, 4-én már megkezdik. Jegyek csütörtöktől kezdve előre válthatók Schön Adolf könyvkereskedésében.

**Delirium.** Szárts Károly szabadkai földmives már régi időtől fogva váltólázbán szenved. Mikor kitör rajta, a szerencsétlen ember mindig öngyilkossági tervvel foglalkozott. A napokban végre is akarta hajtatni tervét. Éjjel ugyanis, míg felesége s gyermekei aludtak, egy közönséges késsel nyakán mély sebet ejtett azzal a szándékkal, hogy magát kivégezze. Szerencsére felesége még jókor felebredt, orvosi segélyt rekvirált és a megsebesült élete meg lett mentve. Az asszony állítása szerint férje tettét deliriumban követte el, amit különben a sebesült is ilyenformán adott elő.

Nyilván azt fejezte ki vele, hogy érti ő a tréfát; vissza is tudja adni, ha jó alkalom kínálkozik rá.

Hozták két szörnyű nagy fátban az utólrhetetlen csirkelevest, aminőt uri szakácsné konyháján istenkísértés lenne követelni.

Maga a gazdasszony tette le elibénk a gypre, az ujdontatj virágos asztalkendőkkel s porcellántányérokka egyben, a mivel a kedvünkért szépen felterített volt odabent.

Boszankodott a kackiás menyecske, hogy nem esreltük el az édes szabad levegőt a szobai pompával, de csak azért is megmutogatta, hogy mi mindenre telik Viktor Bandinénak, damasztabroszra, arany-fülbevalóra, kalárisra, meg ropogós viganóra. Kicsipte magát s odaacsintott az urára, mintha azt kérdezte volna: „nohát jól választott e kelmed, vagy mi?...”

Meghallotta, hogy valamelyikünk újra emlegette „Viktor Bandit”, ráförmedt az örege: „Mit járat kee’ magából csufaságot, vén bolond?!”

Ezt már ki kellett magyarázni. Hát kinek biják bácsi, ha nem annak?

Közörtlül egyet a torkán: — Szögedi András vónék, de az anyámról csufoltak úgy el. Különbön szölongatnak itt Angyal Bandinak is, mondta félig büszkén, félig szégyenkezve.

— Tán valami rossz fát tett valamikor a tűzre, ugy-e?

— Tehettem vóna, de csak megölégtem azzal, hogy itt a tilos erdőben legeltettem a birkáimat; oszt’ az sem volt olyan nagy dolog, mer’ tudott ám róla, a kinek tudni köllött. Minden vasárnap kijárt érte egy bárány, vagy egy ürü az erdő gondozójának.

— Honnan vette kend azt a sok ajándékbarányt? tudakolta a társaság egyik kíváncsi tagja.

— Hát csak került — vetette oda a feleletet s nagyot rándított a szemöldökén.

Derültség követte a nyílt vallomásnak is beillő pantomimikát, de most már arra is kíváncsi volt valaki, hogy honnan ösmeri az öreg azt a „bizonyost”, akinek a dologról „tudnia kellett”.

Gondolkodott egy kicsit, azután körmönfontan ki

akart térni az egyenes válasz elől, de csak még jobban esávéba került.

— Hogyne ismerném, mondta, hisz együtt betyárkodtunk!

Szögedi Andrásné, aki a ház mögött éppen szőlőszedésben fáradozott, el nem tudta képzelni, kicsoda harsogó kacagás háborgatja meg a tünődésében. Mikor a szözlőt hozta, ráterelte az öreg a beszédre:

— Szép fehéreseléd volt valamikor.

Ezt el lehetett hinni; de még azt is tudni akartuk, hogy mióta vannak együtt.

— Együtt régen vagyunk, hanem az esküvőnk már csak azután volt, hangzott a becsületes válasz, ami megint új oldalról mutatta be nekünk Szögedi Andrást, az agyafurt parasztot.

Agyafurt mondom, mert ha hallgatni akart, olyan feleleteket tudott adni, hogy a delfi orákulum se küllönbeket. Megpróbáltuk kivenni belőle, hogy hát mégis mi vitte rá arra az elszánt lépésre, hogy megházasodjék, mikor nem volt vele muszáj.

— Jaj, ténsur, mondta jóslatszerű hangon, hiába ott minden, mert nagy törvénye van az asszonyoknak.

Ebből gondolhatott kiki, ami neki tetszett. Azt is, hogy Angyal Bandi utódja és névörököse papucs alatt nyög s így jónak látja nem tenni indiszkrét nyilatkozatokat.

Bizony Angyal Bandiról eszembe jut, hogy milyen uri dolgunk lehetett ezen a környéken valamikor a híres betyárokak. Ez a végtelen terület, amely mindenütt oltalmat és menedéket adhatott az üldözött szegény legénynek, szinte csalogatta a bujdosókat.

Itt van a szomszédságban a negyvenkétezer holdas szabadkai erdő, betyárbarjató sűrűségével; itt vannak a tanyák, az elszórt azilumok, ahonnan került a szegény legénynek egy kis enni-inni való; de itt van maga a pusztá, azokkal a rejtelmes hajlatokkal, mélyedésekkel, apró völgyecskékkkel, amelyek tulajdonképen csak akkor látszanak, ha melléjük kerül az ember, különben pedig az egész sík homoklegelőn nem sejteti egy akkora mélyedést, amennyiben egy alvó bárány észrevétlenül meghuzhatná magát.

Megnéztem ezeket a sivatagbeli öblöket, omló homokba vájt katlanokat s úgy találtam, hogy egy néme-lyikben tizenkét lovasbetyár is megajpulhatna, ha a lovák nyakát egymáson keresztbe tenné, hogy csöndes legyen az állat. Három-négyszáz lépésnyire onnan már hiába nézne szét a csendő az átvezető uton, nem látna a pusztán még egy eleven ürget sem, nem hogy lovasbetyárt.

Ki is gondolna arra, hogy ott keressen valamit a nyitott tenyerén, ahova úgy hiszi, vakon is belát? ... Elmenne a fegyveres erő gyanútlanul a betyár mellett s kutatná a sűrű erdőt, meg a hirhedebb tanyát, mikor a puszták fia nyugodtan sűtkéreznék az árnyéktalan homok puhaságán.

A vége az lett, hogy mikor jól tartottuk magunkat is, Szögedi-Viktor-Angyal Bandit is minden jóval, következett a bucsuzás, a feléhalódás.

Akkor először is megkapták átokházi vendéglőstünk dus fizetésnek is beváló gavalléros „borralvóját, a miert a felesége kiszolgált bennünket. Ez nem volt neki elég. Karjára kapta a poronytát, megmutogatta mindnyájunknak, pacsit adatott vele egy-két hatoskáért. Ez is rendben volt, de még ez sem zárta le a pusztai farkas kalkulását. Mikor a kocsi már előállottak, még egyet csavart elméje csapján s elkezdte emlegetni a sarjút, amit a lovaink nála elfogyasztottak.

Fogyott a titelmünk.

— Ejnye, de hisz az már az ebédnél együtt meg volt fizetve?

Szögedi András egyet rántott zömök derekán:

— Hát akkor úgy is jól van! mondta s a képebe dugott egy prezent-szívert, amivel tele volt a mellénye zsebe.

No így már nem csodálom, hogy megszede magát ezen a homokon, de azért röstelném, ha igazi típusa lenne ő a szegedi tanyák magyar parasztjának.

Vagy tán mégis jobb lenne, ha mind ilyen lenne a magyar ember élelmességében!

## 40 éves jubileum

a zombori szerb tanítóképző elre jeleztük — a napi jubileumát. A helybeli szerb tanítóképző elre jeleztük őt ez alkalommal fátylászénével mentek na elé, ahol Konyovits István mire az ünnepelel lelkes tömeg nézte és hallgatta e elepte az ünnepelel lakására 9 órakor istentisztelet volt kel. esperes az összes zomborált. 11 órakor a tisztelgés-vözölték őt: a belgrádi Lazarevits Szilárd tanár, igazgatója Varasgyenyin A. szerb gymn. igazgató, az akara nevében, Gerevich Cs. Zsulyevits Ernő középkeze Szprzka Matica nevében Endre alispán, a helybeli movits Szilárd, a régi szerb lits fő képviselő, a praevisege, Joanovits panosvai kes íróasztalszervizzel lep e Brankovits patriárka és s idótájit Baján volt, sürgöny — Az üdvözölő táviratok 150—180-at. Vasárnap este ségében rövid beszeda vszernmind egy ezüst koszorú Miklósnak, a mi valóban után bankett, a melyen s mondották. A többek közt ségére és Brankovits pa képezdei tanár, a rendő peltre, az utóbbi a tana igazgató az ünnepelelre, I város közönsége nevében a Fejér Gyula apát-plébános Kálits tanár Gerevich zom majd Pusibrk ujvidéki s tanácsbeliekre, Gyurisits G tanárra, Dolga temesvári s tanári karra, Protits dr. ta küldöttjére, Blazsek Lazarev igazgatójára, Protits dr. Jes Kálits tanár Vukicsévits Pé elnökére stb. stb. — A kivá kasságának méltó jutalma ünnepeleltes, a melyben ez

## A zombori róm.

A helybeli róm. kath. t folyamodik az iskolazékba adva s valószínűleg tárgya közlelbi ülés. Arról érte intéző egyénei pártfogású eredmény is alighanem ké kétségkívül örvendetes ten hanem szép lendületnek ind s a mi például fog szolgál

## Jubileum.

Bács-Al hó 26-án ünnepele Arnold köztiszteletben és szeretetbe sságának 25 éves jubile egyesek, mint egyes hivatal rátnak, a szeretet főnöknek A tanító kar, mint az isk lelkes bajnokai, a tanítókat tanító által üdvözölte, ki fejezte ki — a tantestület Majd Bédics Máté, mint n zölte a közönségi tisztviselő is állandó boldogságot és h Este fátylászénével tisztet szerettet jegyzőjét, a midő szerész meleg szavakkal ton jegyzője iránt taplalt or A szép ünnepelel általános jegyző lakásán fényes lak számos felköszöntő moni pohár bor ürtített a juú éjjeli órák vetettek véget a újitjuk jó kívánatainkat é lakodalmat is.

## Tűz.

Kis-Hegyesen Horváth István köteles ma perc alatt porrá égett. Szé ségben, hogy szélesend volt, közt nagy pusztítást okozt vallott a szegény mester, n kált kender, köteles szerzár teli rubázata odaégett.

## A beteg és az ör

sen, az ottani „nemzeti kas nos igen szerencsétlenül jér lára akart menni. Oda táu rosszul, hogy a mikor má megeszött és Papp János törté. A szerencsétlenül járt ágyba fektették és apolás e szerencsétlenség után, eg valami Benedek Károly meg háza előtt tört ki rajta a r berontott annak házába s a togatni kezdte, szerencsére a zajra berohantak s az ör Megfigyelés végett Budapest

## Körállatorvos v

28-án megejtett körállatorv állatorvossá Raszovits Fered orvos választatott meg.

## Tűzeset.

Folyó hó csurogi lakosnak 4 éves hában gyufára téven szert, körtül játszadozni kezdett; fogott és az egész 5 öl hos buzaszalma kazal, 12 ft ér észrevették, már az egész k hogy a gyújtogató leányka menteni.

**40 éves jubileum.** Vukicevits György Miklós a zombori szerb tanítóképzede igazgatója — mint már előre jeleztük — a napokban tartotta 40 éves tanári jubileumát. A helybeli szerb tanfőnöki nagy ovációban részesítették őt az alkalommal. Szombaton (28-án) este fáklyászenével mentek nagy-szombat-templom-utcai lakása elé, ahol Konyovits István helybeli tanító üdvözölte őt, mire az ünneplés beszédében válaszolt. Nagy népmegnézte és hallgatta ezt végig, úgy hogy egészen ellepte az ünneplés lakásának környékét. Vasárnap reggel 9 órakor istentisztelet volt, amelyen Kupuszarevits gör. kel. esperes az összes zombori szerb lelkészekkel celebrált. 11 órakor a tisztelgéseket fogadta az ünneplés. Üdvözölték őt: a belgrádi szerb tanítóképzede nevében Lazarevits Szilárd tanár, az újvidéki felső leányiskola igazgatója Varaszenin Arkadia, Pusibrk Vazul újvidéki szerb gymn. igazgató, az újvidéki szerb gymn. tanári kara nevében, Gerevich Gusztáv zombori gymn. igazgató, Zsuljevits Ernő középkereskedelmi iskolai igazgató, a Szrpska Matica nevében Joanovits Milán, Schmausz Endre alispán, a helybeli szerb hitközség nevében Maximovits Szilárd, a régi szerb dalárda nevében dr. Drakulits Pál képviselő, a praeparandiai növendékek küldött-sége, Joanovits pancsovai könyvkereskedő cég egy értékes íróasztalszervizellepte meg az alkalommal őt, stb. Brankovits patriárka és Sándor Béla főispán, a ki ez időtájt Baján volt, sürgőnyileg üdvözölték az ünneplést. — Az üdvözölő táviratok különben meghaladták a 150—180-at. Vasárnap este a Vadászkiút emeleti helyiségében rövid beszeda volt, mely alkalommal egyszerűen egy ezüst koszorút nyújtottak át Vukicevits Miklósnak, a mi valóban meglehetősen jelentős. Beszede után bankett, a melyen ismét szebbnél-szebb tósztokat mondtak. A többek között az ünneplés a király öfelségére és Brankovits patriárka öszentségére, Kálits képezdei tanár, a rendező bizottság elnöke, az ünneplésre, az utóbbi a tanárokról és tanítókra, Gerevich igazgató az ünneplésre, Drakulits Pál orsz. képviselő a város közönsége nevében az ünneplésre, Popovits Zsarkó Fejér Gyula apát-plébánosra, Fejér Gyula az ünneplésre, Kálits tanár Gerevich zombori gimnáziumi igazgatóra, majd Pusibrk újvidéki szerb gymn. igazgatóra, a városi tanácsbeliekre, Gyurisits György városi főjegyző Kálits tanárra, Dolga temesvári szerb tanfelügyelő a képezdei tanári karra, Protits dr. tanár Joanovitsra, a Matica kiküldöttjére, Blazsek Lazarevitsre a belgrádi tanítóképzede igazgatójára, Protits dr. Jeszenszky gimnáziumi tanárra, Kálits tanár Vukicevits Péterre, mint a szerb hitközség elnökére stb. stb. — A kiváló szerb tanfőnök nagy munkásságának méltó jutalma volt az a szép és meglehetősen ünneplés, a melyben az alkalommal részesítették.

**A zombori róm. kath. tanítók fizetése.** A helybeli róm. kath. tanítótestület fizetésjavítását folytatja az iskolaszékhöz. A kérvény már be van adva s valószínűleg tárgyalás alá is veszi már a legközelebbi ülés. Arról értesítünk, hogy az iskolaszék intéző egyénei pártfogásukba vették az ügyet s így az eredmény is alighanem kielégítő majd tanítóinkat, a mi kétségkívül örvendetes tény lesz nemcsak tanítóinkra, hanem szép lendületnek indult tanítványainkra is egyáltalán s a mi például fog szolgálni más községekben is.

**Jubileum.** Bács-Almási levelezőnk írja: Folyó hó 26-án ünneplte Arnold Antal Bács-Almás községének köztisztviselője és szeretetben álló jegyzője, boldog házasságának 25 éves jubileumát. Ez alkalommal egy egyesek, mint egyes hivatali tiszteltek siettek a jóbarátoknak, a szeretett főnöknek jó kívánataikat kifejezni. A tanítói kar, mint az iskolaszék elnökét, a tanítványi lelkes bajnokát, a tanítóknak pártfogóját, Sterk József tanító által üdvözölte, ki szép és hatásos szavakban fejezte ki — a tantestület nevében — jó kívánatait. Majd Bédics Máté, mint nagyrabecsült főnökét üdvözölte a községi tisztviselő nevében, kívánva továbbra is állandó boldogságot és hosszú életet a jubilálóknak. Este fáklyászenével tisztelt meg Bács-Almás községe szeretett jegyzőjét, a midőn Martinovics Béla gyógyszerész meleg szavakkal tolmácsolta Almás községének jegyzője iránt taplált érzelmeit és ragaszkodását. A szép ünneplés általános lelkesedés közt a jubiláló jegyző lakásán fényes lakomával végződött, a midőn számos felkőszöntő mondatot és annál számosabb pohár bor ürítették a jubilánsok egészségére. A késő éjjeli órák vetettek véget a kedélyes mulatságnak. Megüjtjük jó kívánatainkat és óhajta várjuk az aranylakodalmat is.

**Tűz.** Kis-Hegyesen f. hó 21-én reggel 7 órakor Horváth István köteles mester háza kigyulladt s pár perc alatt porrá égett. Szerencse volt a szerencsétlenségben, hogy zselesedem volt, különben a zsufolt hársorok közt nagy pusztítást okozott volna. Így is tetemes kárt vallott a szegény mester, mert több mint 4 mm. kimunkált kender, köteles szerszámok, házi butorok és minden téli ruházata odaégett.

**A beteg és az örült.** A napokban Kis-Hegyesen, az ottani „nemzeti kaszinó“ vendéglőse, Papp János igen szerencsétlenül járt. Valami dologban a padlásra akart menni. Oda támasztotta hát a létrát, de oly rosszul, hogy a mikor már a legfelsőbb fokon volt, az megcsuszott és Papp János leesve az egyik lábát kitörte. A szerencsétlenül járt embert természetesen rögtön ágyba fektették és ápolás alá vették. Alig három napra e szerencsétlenség után, egy másik kis-hegyesi ember, valami Benedek Károly megörült. Epen a Papp János háza előtt tört ki rajta a roham s örvényes mánijában herontott annak házába s az ágyban fekvő beteget fojtogatni kezdte, szerencsére a mellék szobában lévő a zajra berohantak s az örvénygőt ártalmatlanná tették. Megfigyelés végett Budapestre szállították.

**Körállatorvos választás.** Szabályan f. hó 28-án megejtett körállatorvos választás alkalmával körállatorvossá Razsovits Ferenc szeghalmi községi állatorvos választatot meg.

**Tűzeset.** Folyó hó 23-án d. u. Kalanity Mihály csurogi lakosnak 4 éves kis Mariska leánya a konyhában gyufára téven szert, azzal az udvaron a szalma körül játszadozni kezdett; a gyufától a szalma tüzet fogott és az egész 5 öl hosszú, 2 öl széles összerakott buzaszalma kazal, 12 frt értékben leégett. Mikor a tüzet észrevették, már az egész kazal lángban állt ugyanarra, hogy a gyújtogató leánya életét is alig birták megmenteni.

**Öngyilkosság.** Tomasich János szabadkai földmivelő s három gyermek atyja, f. hó 28-án, szombaton reggel egy revolverrel szíven lötte magát. Hulláját boncolás végett a kórházba szállították. Az öngyilkosság oka zilált anyagi viszonyok.

**Agarászok figyelmébe.** November hónappal bekövetkezik az agarászat ideje is. Erre való tekintetből a bácsmezei agarász egyesület Szabadkán f. hó 22-én bajsai Vojnich Imre elnökele alatt ülést tartott, melyen elhatározatott, hogy a kölyök-agarverseny f. év november 5-én (vasárnap), az öreg agarverseny pedig november 18-án (szombat) tartatik meg. Nevezhetni előtte nap esti 11 óráig a „Bárány“ szállodában, ugyanott összejövetel reggel 8 órakor. A nyertes agarak tulajdonosai értékes díjban részesülnek. Külön meghívók nem adatnak ki.

**Furfangos lopás.** Szabályi levelezőnk írja: Nagy Ferenc csurogi lakostól f. hó 17-én Újvidékről hazafelé jövet kabátja zsebéből 1500 frt érték erejéig 1 drb közjegyzői okiratot, 1 drb községi bizonyítványt, 1 drb tanukkal aláírt váltót, 1 drb becselési bizonylatot és 1 drb kérvényt elloptak. A szabályi csendőrség által megindított nyomozásból az derült ki, hogy a fenti okmányokat Dályev Lázárné, Dály Mária csurogi lakos — a ki nevezettel egy kocsin utazott — lopta el és ugyanazon napon átadta Pardovicki Mihály csurogi lakosnak, kitől ezért 100 frtot kapott. Pardovicki Mihály csurogi és Vattaja Pál kishegyesi lakosok Hadzsi Gy. topolyai postamestertől vettek egy cséplőgépet 2500 frtyért. Mindegyikre 1250 frt vételár jutott, de Vattaja a reá eső 1250 frtot nem volt képes megfizetni. Eladó belátván Vattaja zilált anyagi helyzetét, a gépet egészen Pardovickira ruházta, a kinek Nagy Ferenc csurogi lakos ajánkozott, hogy ő folyó évi október hó 15-re a gép ára fele részét — 1250 frtot — megfizeti, oly feltétel alatt, ha Pardovicki és neje Pecze Rozália kötelezik magokat arra, hogy neki 1500 frttal tartoznak, a mely összeget megfelelő csekély részletekben törleszteni tartoznának. Pardovicki Nagy Ferencben jeltévőjét vélte látni és azonfelül, hogy 1500 frt tartozásra magát nevével okmányilag kötelezte, megengedte, hogy a cséplőgép zálogként Nagy Ferencnek adassék, továbbá, hogy összes ingó és ingatlan vagyona a hitelező Nagy Ferenc javára bekebelezessék. Midőn ez is megtörtént, Nagy Ferenc arra kérte Pardovickit, hogy engedje a gépet Kis-Hegyesre huzatni, mert úgy a gép mint az ő kishegyesi háza biztosítva van s ő majd felgyújtja. De mivel Pardovicki ezt nem engedte, Nagy a gép árából eddig egy krajcárt sem fizetett Hadzsinak, sőt még Pardovicki összes ingó és ingatlan betáblázott vagyonára több helyen kölcsönöket akart felvenni. Pardovicki ekkor megjött és minden lehető megtett vagyona megmentésére. Így történt, hogy f. hó 17-én, midőn Nagy Újvidékre ment, hogy ott váltóra 300 frt kölcsönt felvegyen, a vele együtt utazó Dályev Lázárné azon tanácsoslag jött Pardovickihoz, hogy mivel ő Nagy Ferencel nagyon jól él, attól az okmányokat könnyen ellophatja és így megakadályozhatják, hogy kölcsönöket vegyen az ő vagyonukra, de csak úgy hajlandó megtenni, ha Pardovicki neki az 50 frt tartozását elengedi és még 50 frtot ad. Pardovicki ebbe beleegyezett, Dály Mária Nagy Ferencet az uton leitatta és az összes okmányokat a zsebéből kilopva, azt Pardovickinak adta, melyért 100 frtot kapott. Nagy Ferenc azt vallotta, hogy ő még Kis-Hegyesen adott Pardovicki Mihálynak 1500 frtot, melylyel Pardovicki tartozik neki, de ez ellen bizonyít a hamis kötelezvény, melylyel Nagy Ferenc beismerése szerint Pardovickit arról iparkodott megnyugtanni, hogy ő tartozik Pardovickinak, illetve Pecze Rozáliának 1500 frttal. Az esetet a csendőrség a szabályi járás-bírósnak feljelentette.

## Művészet és irodalom.

**Egy új könyv.** Megjelent egy kötet német vers „Stunden der Wehmut“ cím alatt Wilhelm Frigyes udvari könyvkereskedő kiadásában Lipszén. Szerkesztette öv. Grosschmid Ferencné, melyet a művelt község pártfogásába ajánlunk. A mű ára 1 frt; kapható valamennyi könyvkereskedésben Zomborban.

## Műkedvelői színelőadás.

— Tartott a városi színházban 1893. évi október hó 28-án. —

Ne féljen az olvasó, ez nem lesz amolyan „bókoló kritika“, a melyet rendszerint a műkedvelőkre alkalmaznak. Ez csak egy kis csevegés képébe öltöztetett visszajelentés ama minden ízében sikertült műkedvelői színelőadásra, mely szombaton este a városi színházban lefolyt.

Az előadás megvolt, sikertült s hogy igen fényesen, arról a közönség frenetikus tapsai, a közreműködők öröme és a teli pénztár tanuskodnak.

A mit ez estén láttam, hallottam és gondoltam: azt most mind-mind átérzem egy rövid perc alatt és ezért az emlékezet rózsakertjébe tévelygek el és össze-kötöm egy bokréttára reminciszémmel illatos virágait, hogy elismerésként tegyem le az azoknak lábaihoz, kik e kellemes estét szerezték, melynek ezek a sorok is létrejöttüket köszönhetik.

A nézőtér zsufolóság tömve volt. Csendes zsbongás töltötte el a házat. Társadalmunk minden osztálya képviselve volt, nagy érdeklődéssel sutogott, csevegett és nagy várakozással tekintett az előadás elé. Vajjon az, — vagy ez miként fog játszani, vajjon hogy állja meg helyét az életet példázó színpadon? A zsbongó zajba belevegyül a cigány andalító nótája, majd megszólal a rendező csöngettyűje, egyszerre, mint Andersen egyik meséjében, midőn a tündérrálynő varázsa vesszejével a földet érinté: más világ tárult fel, a színpad függőnyre felgördül és előtűnik áll a festett világ, melynek minden zugából egy-egy ismerős alak merül fel.

Itt van előttünk a „Bákirálynő“ Jozefin (Harlikovits Jolán k. a.) temperamentumosan perdülő játékaival méltó versenytársa nagyravágó mamájának Natália-nak (Traupmann Sarolta k. a.) ki bátor fellépése és diskrét mimikája segítségével kitűnő mamát adott. Füleky Belizár (Matzitz Pál ur) a papucshős férj alakításának komikai erejével hatott. Eredeti maszkban és ábrázolásban udvarolt és táncolt a parthie vadász dandy Todor Tazsilo (dr Horváth Ákos ur) követve pajtásai Temesi

Paci (Birvalszky György ur) Gyarmathy Pista (Lederer Lál ur) által. E dandy trifolium már egyszerű megjelenésével is élénk derűtséget keltett. Szabó Elemér (Kleiner Gyula ur) hévteljes és élénk szerelmes ifjú volt. A pincér (Lang Gyula ur) kis szerepében jól állta meg helyét. A szereplők mindannyian jelesen játszottak, úgy hogy a közönség elismerő tetszés nyilatkozatai többször szólították ki őket a lámpák elé.

Következett a „Huszárszerlem.“ Annát (Lovászy Mártonné urhölgy) játszotta elragadó kedvességgel. Gazdag kedélyének sok kincsét tárta fel. Majd pajzán és jókedvű, majd komoly és szomorú, de a ki bármilyen mindig szívből az és ezért elbájolta nemcsak a nézőket, de még szereplő környezetét is. Valósággal csillogott, briliáns volt. Aranyos játéka, minden jelenete után tapsokra ragadta a közönséget. A művészetnek hódoló tapsok voltak azok.

Sárka (Trischler Ferencné urhölgy) a naiv leányka, ki az idealizmusért rajong, poétikus alak volt. Anyai finomsággal és kedvességgel alakított, elragadó naivitása oly teljes hatást ért el, hogy még most is tapsra áll a kezünk. Anna és Sárkáié volt a siker legteljesebb része.

Hüppignét (Traupmann Sarolta k. a.) még szigorubb igényeket is kielégítő otthoniassággal alakította, Zsuzsi (Karl Aranka k. a.) minden szavával derűtséget fakasztott és kedves csengésű beszédével elragadta a közönséget.

Kenéz Mihály (dr. Horváth Ákos ur) kiváló alakítás volt, karrikatura, mégis elég diskrét, kacagatott már egyszerű megjelenésével is. Kálmán (Frank Mihály ur) snaidig huszárbadnagy volt, több jelenetével szép szavallatával ért el hatást. Dér Pista (Matzitz Pál ur) a szerelmes udvarló és poéta sokszor megnevettette a hallgatóságot, a Sárkával való szerelmi jelenetben színészi routinnal játszott. Barkos Gabor (dr. Alföldy Árpád ur) igazi agglegény volt, öcsese Barkos Zsigmond (Szalay Frigyes ur) versenyzett játékában, osztózkodott a tapsban. Berényi Pál (Birvalszky György ur) pezsgő humorral játszott és Hüppig (Lang Gyula ur) burleszk szerepét teljesen kiaknáta.

A közönség a legnagyobb elismeréssel adózott a szereplőknek és a meglegedés érzetével hagyta el a színházat. Az előadás fényes bizonyítást adott a szereplők ügyességéről és a rendezők (dr. Balogh Ernő és dr. Rác Soma) buzgósgáról. A miért szóljon is a dicséret és elismerés! És juttassunk ebből az elismerésből a derék sugónak, Kulits Mártonnak is, a ki az egy heti próbák alatt úgy mint az előadásban is lelkiismeretes buzgósgal és ritka ügyességgel teljesítette nehéz szerepét.

Végül csak azt kívánom megjegyezni, hogy a tömeges mondhatni pártatlan támogatás fényes tanubizonyítást tesz arról, hogy e városban valóban szükségét pótolna egy „műkedvelői dal- és zeneegyesület“, a melynek javára ezen előadás is rendezve lett. Azért félre a kicsinyes torzalkodásokkal. Csak buzogni, akarni kell, kibontakozni a lethergiából, az édes „far mente“ ölelő karjai közül s a hatás, a siker nem marad el. A szikra gyújtani fog akár honnan is kerüljön elé.

Don Carlos.

## A „Zombori Hírlap“-nak.

A következő sorok közzétételére kértek fel bennünket:

Tek. szerkesztőség!

A „Zombori Hírlap“ folyó évi 35. számában a „Hirek“ rovatában egy híreket olvastunk a szombaton megtartott műkedvelői előadásra vonatkozólag. A közönség tájékoztatása céljából a rendezőségétől nyert felhatalmazás alapján kötelességemnek tartom pár sorban arra a híresekére reflektálni.

A rendezőség kijelentése alapján konstátálom azt, hogy az eddigi usushoz képest minden helybeli lapnak küldetett egy jegy, a mit az illető szerkesztőségek el is fogadtak, kivéven a „Zombori Hírlap“-ot, a mely azt visszaküldötte azon kijelentéssel, hogy egy jeggyel nem elégszik meg. Tekintettel arra, hogy a rendezőség tudomása szerint műkedvelői előadások alkalmával a lapok mindenkoron csak egy jegyet kaptak, a rendezőség kivételt nem kívánt tenni, de nem is tehetett.

A mi már most ezen kicsinyes ok miatt a „Zombori Hírlap“ által használt negligáló hangot illeti, a rendezőség nevében erre is van egy pár szavam.

A rendezőség a sajtó iránti tiszteletnek a legjobb belátása szerint eleget tett, amde, ha a „Zombori Hírlap“ ezt nem tudja méltányolni, ugyan akkor a rendezőség minden további kötelezettség alól felmentve érzi magát. Annnyit azonban a jövőben is meg fog tenni, ha lesz alkalma még műkedvelői előadást rendezni, hogy minden lapnak küld egy jegyet, s ha a „Zombori Hírlap“ akkor sem fogadja el, hát — mint a jelen esetben — el lesz adva másnak s a bevétel szaporodik majd 1 frttal anélkül, hogy a „Zombori Hírlap“ negligálása következtében akár a rendezőség, akár pedig maguk a műkedvelők *legkevésbé* is zavartatnák magukat ambiciózus törekvésükben.

Ha az isten is úgy akarja, a világ a „Zombori Hírlap“ indok nélküli sértett önérzete dacára is tovább fog forogni a saját tengelye körül és évenként meg is kerül majd a napot! Úgy legyen!

Egy műkedvelő.

NYILTTÉR.)\*

## Nyilatkozat.

Alulírottak kijelentjük, hogy a közöttünk főnforgott becsületbeli ügyet egymás között elintéztük s mindketünk becsületének elég lón téve.

Temerin, 1893. évi október hó 20. án.

Előttünk:

Kohn József,  
Lepár Sándor,

Hosszu Vazul,  
állatorvos.

Gruber Vince,  
t. ö. főparancsnoki helyettes.

\*) Az e rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

**Naptár.**  
Október.

Havi és beti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
31 Kedd	Farkas pk.	Ref. eml.	19 Joel pr.
1 Szer.	Mindszent	Mindszent	20 Artém. vt.
2 Csüt.	Halottak n.	Viktorin	21 Hiláron ev.
3 Pént.	Malachiás	Pirmin	22 Abere pk.

Felelős szerkesztő:  
**Dr. BALOGHY ERNŐ,**  
köz- és váltó-üggyvéd.  
Laptulajdonos és kiadó  
**BITTERMANN NÁNDOR.**

**HIRDETÉSEK.**

**Végeladás.**

Alulírott tisztelettel értesitem Zombor város és környéke n. é. közönségét, miszerint az itt helyben több éven át fennállott **üzletemet**, törvényhatóságilag engedélyezve,

**véglegesen elárusítom,** ennél fogva ajánlom dúsan felszerelt raktáramat mindenféle **vászon, sifon, színesz és fehér abroszok, törülközők, ágyszerítők, szőnyegek és függönyökben** a legolcsóbb áron.

Az üzleti helyiség, valamint az üzleti berendezés is 1894-ik évi február hó 1-étől átadandó.

Tisztelettel  
**BUTTER-VALTER ANTAL,**  
a „mütakács“-hoz  
Zomborban, főutca, Frey-féle ház.

9826. szám.  
p. 1893.

**Hirdetmény.**

A zombori kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Pilischer Jakab és társai vajszkai lakosok kérelme folytán a vajszkai 181. sz. tjkvben A. I. 1-13., A. II. 1-15. és A. III. 1-250. sorszám alatt felvett közös urbéri legelő egyénekenkénti felosztásának megengedhetősége iránti eljárás a 9826/p. 1893. számú itteni törvényszéki végzéssel folyamatba tetetett; és a megengedhetőség kérdésének eldöntésére szükséges nyomozás megtétele végett Szondy Mátyás kir. törvényszéki bíró küldetett ki; egyszerűen pedig a nyomozásnak a helyszínén leendő foganatosítására határnapul **1893. évi november hó 21-ik napjának délelőtti 9 órája** Vajszka községéhez kintetett.

Erre a határnapra a fent körülírt közös urbéri legelőre nézve érdekeltek összes jogosultak a jelen hirdetés útján olyan hozzáadással idéztetnek meg, hogy az eljárás további folyamán személyenként való idézés vagy értesítés elvárása nélkül, érdekeik képviseléséről gondoskodjanak.

Zombor, 1893. évi október hó 19-én.  
A kir. törvényszék.

**Szabó Imre,** Széchenyi József,  
kir. tszéki jegyző. kir. tszéki elnök.

13150. sz.  
tkvi 1893.

**Árverési hirdetmény.**

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Gyuracska Julia zombori lakos végrehajthatónak Szabó Vékony Róza és társai végrehajtást szenvedők elleni 160 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék és járásbíróóság területén lévő, Bezdánban fekvő, a bezdáni 554. sz. betétben Szabó Róza f. Vékony Józsefné, Szabó Kata f. Vinkó Józsefné, Szabó Jula f. Simrics Ferenés, Szabó Örzse f. Burján Mihályné, Szabó Anna f. Csapó Györgyné és kisk. Szabó Pál tulajdonánál bejegyzett s A. I. 1-2. sorszámig foglalt 664. hr. s 496. ö. i. sz. házra és 57 □ öl beltelekre és 665. hr. sz. ahhoz tartozó 75 □ öl kertre 318 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1893. évi december hó 21-ik napján délelőtti 10 órakor Bezdán községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1893. évi szeptember hó 10. én.  
A zombori kir. törvényszék mint telekk. hatóság.

**Radány Péter,**  
kir. törv. bír.

4743. sz.  
1893.

**Gyümölcsfa-eladás.**

Alulírott előjárásnál folyó évi november hó 1-től kezdve 1600 drb 3-6 éves különféle fajú nemesített alma, körte, cseresznye, meggy, sárga barack és őszi barack fák eladók.

Ára helybelinek darabonként 20 kr, vidékinek 30 kr.

Ó-Becsén, 1893. évi október hó 17-én.

**Fetter János,** **Gönczy János,**  
jegyző. 3-1 tbró.

**Pályázat.**

A mélykúti róm. kath. elemi népiskolánál a IV., V. és VI. leányosztályu férfitanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalmazás: oszt. ért. 400 frt készpénz, 3 öl puha tűzifa, 2 öl fűtő szalma és szabad lakás. Elöléptetés esetén pedig az iskolaszék által kijelölendő osztályra, az azzal egybekötött javadalmazással. A megválasztottaknak kötelességük az ismétlő iskolát is külön díjazás nélkül tanítani. Az állás azonnal elfoglalandó. A szabályszerűen felszerelt kérvények **folyó évi november hó 4-ig** a mélykúti róm. kath. iskolaszékre címezve főtiszt. Tormásy Gábor ker. esperes urhoz Katymarra küldendők.

Kelt Mélykúton, 1893. október 19-én.

**Kurka Károly,**  
iskolaszéki elnök.

6062. sz.  
kig. 1893.

**Árlejtési hirdetmény.**

A zombori kir. ügyészség felügyelete alatti kir. fogház 1894. év folyamán szállítandó különféle, nevezetesen buza, szalma, disznószir fenýükorommal, fenýmag, nyirfasepró, ciroksepró, házi-szappan, borecet, fagygyertya, méz, karbolsavas-mész és vasgálic szükségleteinek biztosítására **f. évi november hó 7-én d. e. 11 órakor** saját hivatali helyiségében zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött árlejtést hirdet, melyre az árlejténi óhajtokat oly megjegyzéssel hívja meg, miszerint bánatpénzzel (40) negyven frt készpénzben illetve tőzsdéaron jegyzett állampapírokból letendő.

Az árlejtési feltételek a hivatalos órákban e kir. ügyészi hivatalban megtekinthetők.  
Zomborban, a kir. ügyészségnél 1893. évi október hó 20-án.

**Kardos,**  
kir. ügyész.

**PÁLYÁZAT.**

Prig.-Szent-Iván község elemi népiskolájánál leköszönés folytán megüresedett rendes tanítói állásra pályázat nyitattik. Évi jövedelme 450 frt készpénz, 5 öl kemény hasabfa, szabad lakás és kis kert használat. Tannyelv német-magyar. A megválasztott tartozik ugy a rendes, valamint az ismétlő iskolában az iskolaszék által meghatározandó egyik osztályban az előirt tantárgyakat tanítani. Pályázók felkéretnek kellően felszerelt kérvényeiket **f. évi november hó 14-ig** a helybeli iskolaszékhez beküldeni.

Prigl.-Szent-Iván (Bácsmegeye), 1893. évi október hó 26-án.

**AZ ISKOLASZÉK.**

4745. sz.  
1893.

**Pályázati hirdetmény.**

Ó-Becsé községénél leköszönés folytán üresedésbe jött rendőrmesteri állásra pályázat hirdettek.

Evi fizetése 365 forint havi utólagos részekben.

A kellőleg felszerelt és sajátkezüleg irt kérvények **folyó évi november hó 1-éig** alulírott előjárásnál beadandók.

Ó-Becsén, 1893. évi október hó 17-én.

**Fetter János,** **Gönczy János,**  
jegyző. tbró.

**Szikviz-gyár eladás!**

**S Z A B A D K Á N** a legjobb hirtévnek örvendő és a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

**szikviz-gyár,**  
más vállalat miatt

**azonnal eladó**

és a vevő-körrel együtt átadandó.

Bővebb értesítést nyerhetni Szabadkán  
**BALÁS piri J.**  
tulajdonosnál.

2-2

Zombor, Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

5294. szám.  
kig. 1893.

**Pályázati hirdetmény.**

Bács-Bodrogh vármegye bajai járásban a vaskuti körorvosi állás leköszönés folytán betöltendő lévén, arra ezennel pályázat nyitattik.

A körhöz — melynek székhelye Vaskut — Báthmonostor község tartozik, összesen 7447 lakossal.

Evi fizetése: szabad lakás, Vaskut községtől 315 frt 88 kr, Báthmonostor községtől 120 frt, nappali látogatási díj 30 kr, éjjeli 50 kr, halottkémlésért 20 kr.

A körorvos tartozik Báthmonostor községbe hetenkint egyszer megjelenni, hová a község által a székhelyről díj nélkül szállíttatik.

Felhivatnak mindazok, kik eme állást elnyerni óhajtják, hogy az 1876. évi XIV. t. c. 143., illetve az 1886. évi XXII. t. c. 73. §-a értelmében szabályszerűen felszerelt kérvényeiket e hivatalnál bezárolag **folyó évi november hó 12-éig** annál inkább nyújtsák be, mert a később érkezett kérvények figyelembe vételni nem fognak.

A választás folyó évi november hó 14-én délelőtt 10 órakor fog Vaskuton a községházánál megtartatni.  
Baján, 1893. évi október hó 19-én.

**Latinovits Gyula,**  
főszolgabíró.

**CIRKUS HENRY**  
műlovardája

Zomborban, a megyeház melletti téren.  
Szombaton, 1893. november 4-én este fél 8 órakor

**nagy megnyitó előadás.**

**Vasárnap, november 5-én**  
**két nagy előadás.**

Az elsőnek kezdete d. u. fél 4 órakor, a másodiknak este fél 8 órakor.

**Bővebbet a falragaszok.**

A számozott ülőhelyek elárusítása már csütörtökön, **november hó 2-án a Schön Adolf-féle** könyvkereskedésben, a főutcában, kezdődik.

9820. szám.  
kig. 1893.

**Pályázat.**

Bács-Bodrogh megye zentai járásába kebelezett 10000 lakosságú Ada községében megüresedett állatorvosi állásra pályázat nyitattik, felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **folyó évi november hó 19-ig** alulírott főszolgabírósnál nyújtsák be; — a választás folyó évi november hó 20-án fog megejtetni.

Ezen állással következő javadalmazás van egybekötve:

1. készpénzfizetés 400 frt,
2. husszemléért:  
a) szarvasmarha után 20 kr,  
b) borjú után 12 kr,  
c) sertés után 5 kr,  
d) juh, kecske és bárány után 5 kr.

Magányakorlat után a községben egyszeri meghívással vénynyel együtt 30 kr, a községen kívül fuvardíjon kívül rendelvénynyel együtt 1 frt.  
Zentán, 1893. október 18-án.

**MATKOVITS LAJOS,**  
főszolgabíró.

11415. sz.  
tkvi 1893.

**Árverési hirdetmény.**

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyv hatóság közhírré teszi, hogy Popov Bogdáné szül. Rakics Jelena végrehajthatónak Szojtsits Száva végre hajtatást szenvedők elleni 23 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (az apatini kir. járásbíróóság) területén lévő Ó Sztapár község határában fekvő, az Ó-sztapári 406. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. a. felvett és Szojtsits Száva nevében álló 422. hr. sz. 354. ö. i. sz. ház, beltelek és kertből álló 423 □ öl térnagyságú birtokrészeletre az árverést 454 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1893. évi november hó 29-ik napján délelőtti 10 órakor Ó Sztapár községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 45 frt 40 készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1893. évi augusztus hó 10. én.  
A zombori kir. trvszék mint tkvi hatóság.

**Radány Péter,**  
kir. trvszéki bír.

**XVI. évfolya**

**ELŐFIZETÉS:**

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 k.

A lap szellemi részét illető küldemények szerkesztőnek, anyagát a laptulajdonosnak küldendők.

Egyes szám ára 10 k.

**A megvalósít**

Evek hosszú során ország parlamentjében polgári házasságra és nézve. És évek hosszú sora hogy nemcsak egyesek nemzetnek közös óhaját felé. A kormányok az óvatosságot tanusítottak felelősségük tudatában rammjukba.

Evek teltek, évek időközben a legtisztább a Wekerle-kabinet kormány éretnek látta egyházpolitikai javaslatok ennek keresztülvitelére értett. Programjába felvitikai rég óhajtott kérd a fontosabbnál-fontosabb grammnak kétségtelenül. Ez nem is volt olyan még mindnyájan arra, politikája visszhangra soraiban, mint pedig na a papság vette fel a h szerű kötelességből. És ma is tovább.

A kormány hű helyezkedett arra az meddő ígéretek tegy örök ellenzék már-már sietett a javaslatokat őket a minisztertanácsba jóváhagyás végett a kor

Voltak ellenzékiek. nagy és fontos munkájá megzavarni és pedig rész a parlamentben történt azzal, hogy mindentéle holmányokat kolportáltak javaslatokra nézve a mi

A szilárd akarat, a a kivétel iránti erély, n olyan eklatansan jellel ellenzék csipésein. És l

**A „BÁCSK**

Bemegyek a sz...  
Nyugtalanság...  
Remegteté...  
S földendül az...  
Balszam van...  
Megnyugtató...  
„Üdvözlé...  
Gyógyult szív...  
Nem öl már...  
Kinos kétség...  
Csöndes este...  
Elfog édes...  
S áhitattal...  
„Szerelek...  
Édes álom...  
Kis szobá...  
Te jössz...  
S hogy ott...  
Megszököl...  
Mennyet...  
„Enyém...